

ПІДПРИЄМСТВА З ІНОЗЕМНИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ ЯК ФОРМА ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНОГО КАПІТАЛУ В УКРАЇНУ

Дропа Я.Б., Петрів Н.Д.

Львівський національний університет імені Івана Франка

У статті розкрито економічну сутність та види спільних підприємств та досліджено стан прямого іноземного інвестування в Україну. Також проаналізовано діяльність найбільших вітчизняних підприємств з іноземними інвестиціями. Спираючись на раніше проведені дослідження вчених, виявлено характерні особливості функціонування підприємств з іноземними інвестиціями в Україні. Визначено чинники, які впливають на ефективність фінансової діяльності підприємств з іноземними інвестиціями. У підсумку зазначено інтереси зацікавлених сторін від діяльності підприємств з іноземними інвестиціями та основні перепони на шляху їх розвитку.

Ключові слова: спільне підприємство, іноземна інвестиція, прямі іноземні інвестиції, акціонерний капітал, акції.

Постановка проблеми. За умов поглиблення міжнародного поділу праці та зростання конкуренції ключовою передумовою розвитку національної економіки є стимулювання інвестиційної діяльності й формування достатнього потенціалу для її фінансового забезпечення. Адекватна відповідь на глобальні виклики сьогодення, в контексті посилення євроінтеграційних тенденцій, потребує побудови ефективної стратегії, впровадження національних програм і реалізації дієвих концепцій інноваційно-інвестиційного розвитку національної економіки. Саме інноваційна активність, гарантування інвестиційної безпеки, досягнення соціального ефекту від інвестицій мають стати пріоритетними векторами інвестиційної політики в Україні. В умовах посилення глобалізаційних процесів і розвитку міжнародного співробітництва та кооперації виникають різні форми підприємництва, внаслідок чого здійснюється розроблення і реалізація продукції. Створення спільних підприємств є ефективним способом залучення прямих іноземних інвестицій у вітчизняну економіку. Прямі іноземні інвестиції – ключовий ресурс для прискореного розвитку економіки будь-якої країни. У сучасних умовах вони виступають одним із важливих інструментів забезпечення умов виходу з економічної кризи, ефективних структурних зрушень в економіці, зростання науково-технічного прогресу тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню проблем залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України присвятили свої праці такі вчені: І. Бланк, Л. Борщ, Д. Ванькович, В. Гуручкіна, Т. Кізима, М. Крупка, Т. Майорова, А. Пересада, А. Поддєрьогін, О. Савіцька, В. Скриль, А. Харко, Д. Черванюк, В. Шелудько та ін.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на широке висвітлення у науковій літературі проблем, пов'язаних із залученням прямих іноземних інвестицій у вітчизняну економіку за допомогою спільних підприємств, не всі аспекти цієї складної і багатогранної проблеми з'ясовано та належно обґрунтовано. Тому в статті проаналізовано перспективи їх поширення в Україні та основні перешкоди, що стоять на цьому шляху.

Мета даного дослідження – дослідити особливості залучення прямих іноземних з інвестицій в економіку України та проаналізувати діяльність підприємств з іноземними інвестиціями.

Виклад основного матеріалу. Законодавство України виділяє спільну підприємницьку діяльність як один із видів зовнішньоекономічної, що вводить створення спільних підприємств різних видів і форм, проведення спільних господарських операцій

та спільне володіння майном як на території України, так і за її межами [3].

Спільне підприємництво на сьогодні є однією з найпоширеніших форм функціонування іноземного капіталу в Україні. Це поняття, за своєю сутністю, є тотожним з терміном “підприємство з іноземними інвестиціями”. Проте останнє стосується також підприємств з 100 % іноземним капіталом. У законодавстві України зазначається, що підприємством з іноземними інвестиціями визнається суб'єкт господарювання, в статутному капіталі якого іноземна інвестиція становить не менш як десять відсотків. У разі якщо вона становить сто відсотків, то підприємницька структура вважається іноземним підприємством. Суб'єкт господарювання набуває статусу підприємства з іноземними інвестиціями з дня зарахування таких вкладень на його баланс [1].

Іноземною інвестицією є цінності, що вкладаються зарубіжними інвесторами в об'єкти інвестиційної діяльності відповідно до законодавства України з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту [1].

Іноземний інвестор може здійснювати свій внесок до статутного капіталу спільного підприємства у вигляді:

- іноземної та національної валюти;
 - будь-якого рухомого і нерухомого майна та пов'язаних з ним майнових прав;
 - акцій, облігацій, інших цінних паперів, а також корпоративних прав у статутному капіталі юридичної особи, створеної відповідно до законодавства інших країн), виражених у конвертованій валюті;
 - грошових вимог та права на вимоги виконання договірних зобов'язань, які гарантовані першокласними банками і мають вартість у конвертованій валюті;
 - будь-яких прав інтелектуальної власності, включаючи легалізовані на території України авторські права, права на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, знаки для товарів і послуг, ноу-хау тощо;
 - прав на здійснення господарської діяльності, включаючи права на користування надрами та використання природних ресурсів, наданих відповідно до законодавства або договорів;
 - інших цінностей відповідно до чинного законодавства України [1].
- Суб'єкти господарювання з іноземними інвестиціями включають такі підприємства:
- з пайовою участю іноземних інвесторів (СП), а також їхні дочірні підприємства і філії;
 - зі 100-відсотковою іноземною інвестицією у статутному капіталі;
 - філії іноземних юридичних осіб.

Станом на кінець 2014 року в Україні зареєстровано більше 43 тисяч суб'єктів господарювання з іноземними інвестиціями, з яких на Львівщині функціонує близько 800 підприємств різних категорій і форм власності, які створено за участі іноземних інвесторів.

Створення підприємств з іноземними інвестиціями в Україні сьогодні є актуальним та позитивним, оскільки відбувається приплив іноземного капіталу у вигляді нових технологій управління, методів виробництва, ефективного технологічного оснащення, що впливає на розвиток і ефективну діяльність підприємницьких структур. Окрім цього, діяльність таких підприємств позитивно впливає на стимулювання процесу виробництва конкурентоспроможної продукції в Україні, полегшуючи, таким чином, її вихід на міжнародні ринки.

Створення підприємств з іноземними інвестиціями в Україні переслідує певні цілі і несе додаткову вигоду для сторін співпраці. Стратегії та мотиви їх створення подані у таблиці 1.

Серед галузей української економіки найбільшою популярністю у іноземних інвесторів користуються будівництво, харчова промисловість, внутрішня торгівля, машинобудування та металообробка,

фінанси, кредити та страхування. Щодо загальних тенденцій іноземного інвестування в економіку України, необхідно зауважити, що найбільшими компаніями-інвесторами є: Mittal Steel, Siemens, Volkswagen, Jabil Circuit and Electronics, Sony, Panasonic, TNK-BP, Coca-Cola, Cargill, Carlsberg, Sun Interbrew, Kraft Foods, Nestle, Philip Morris, Reemtsma, Raiffeisen Bank, Erste Bank, HVB, ING Bank, BNP Paribas, EFG Group, McDonalds, Metro Cash & Carry, Billa та ін.

З-поміж регіонів найбільшими реципієнтами іноземних вкладень станом на 01.01.2015 року були Київ (22733 млн. дол. США), Київська (1653,8 млн. дол. США), Дніпропетровська (7758,7 млн. дол. США), Донецька (2550,4 млн. дол. США), Харківська (1726 млн. дол. США), Одеська (1432,5 млн. дол. США) області та Львівщина (1374,9 млн. дол. США) [7]. Найбільшими інвесторами є: Кіпр, Німеччина, Нідерланди, РФ, Австрія, Віргінські острови, Беліз (табл. 2).

Таблиця 2

Прямі іноземні інвестиції (акціонерний капітал) з країн світу в економіці України

	Обсяги прямих інвестицій на 01.01.2015 (млн. дол. США)	У % до підсумку
Усього	45916,0	100,0
<i>у тому числі:</i>		
Кіпр	13710,6	29,9
Німеччина	5720,5	12,5
Нідерланди	5111,5	11,1
Російська Федерація	2724,3	5,9
Австрія	2526,4	5,5
Велика Британія	2145,5	4,7
Віргінські Острови (Брит.)	1997,7	4,4
Франція	1614,7	3,5
Швейцарія	1390,6	3,0
Італія	999,1	2,2
США	862,3	1,9
Польща	831,2	1,8
Беліз	642,4	1,4
Інші країни	5639,2	12,2

Джерело: [7]

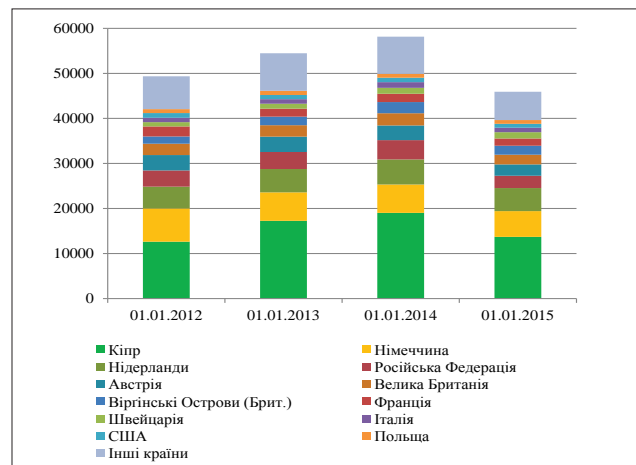

Рис. 1. Структура прямих іноземних інвестицій в Україну з країн світу за період з 2012–2015 рр.

Джерело: побудовано автором на основі [7]

Таблиця 1

Стратегії й мотиви створення підприємств з іноземними інвестиціями

Стратегія	Мотиви
Здобуття фінансового ефекту через підвищення ефективності виробництва	<ul style="list-style-type: none"> - зменшення фінансових витрат при створенні нових виробничих потужностей; - розроблення ефективної маркетингової, збутової політики; - доступ до дешевших факторів виробництва; - підвищення рентабельності завдяки економному використанню ресурсів через використання нової технології й організації праці; - спрощення обміну патентами, ліцензіями, ноу-хау.
Розширення операцій	<ul style="list-style-type: none"> - проникнення на новий споживчий ринок; - придбання нової виробничої бази або нових каналів збуту; - розширення і диверсифікація існуючого виробництва шляхом випуску нових товарів, виходу в інші сфери економіки.
Зменшення ризику	<ul style="list-style-type: none"> - розширення можливостей реалізації товарів, послуг завдяки виходу на новий ринок; - застосування вже раніше випробуваних методів виробництва, управління реалізацією.
Розвиток завдяки залученню інвестицій, технологій, кваліфікації	<ul style="list-style-type: none"> - отримання додаткових грошових коштів, капіталу; - отримання нової технології, ноу-хау; - придбання управлінського досвіду; - розширення експорту, заміщення імпорту; - навчання і підготовка кваліфікованих кадрів; - залучення кваліфікованих працівників.
Включення в МПП	<ul style="list-style-type: none"> - робота на основі ліцензій; - використання деталей і вузлів зарубіжних виробників; - науково-технічне обслуговування.

Джерело: [4, с. 245; 11, с. 286; 12, с. 3]

Впродовж 2014 року спостерігається зменшення обсягу іноземних інвестицій в Україну, що спричинено негативними макроекономічними чинниками: погіршення економічного клімату в країні, стагнація промисловості в східному регіоні, активні бойові дії на цій території.

Проте актуальним залишається питання якості іноземних інвестицій в Україну. За офіційними статистичними даними лідерами з інвестицій є три найбільші офшорні зони – Кіпр, Британські Віргінські острови і Беліз, що в загальному обсязі прямих іноземних інвестицій складає близько 40% (рис. 1). Офшорні операції, зазвичай, розглядаються як можливість нелегального вивезення капіталу. Тому про позитивний ефект від інвестицій можна говорити лише для інших 60% інвестованого капіталу.

Розглянемо на прикладі Львівської області обсяг і походження прямих іноземних інвестицій у регіоні.

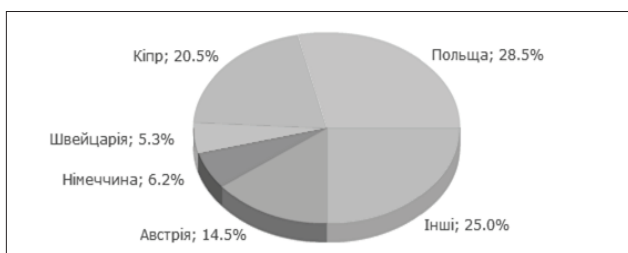

Рис. 2. Географічна структура прямих іноземних інвестицій Львівської області на 01.01.2015 р.

Джерело: [8]

У 2014 р. в економіку Львівщини вкладено 46,6 млн. дол. США прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу). В економіку області вклали кошти інвестори із 36 країн світу. Структура основних інвесторів за останні роки практично незмінна, зокрема, найбільшими інвесторами є Кіпр, Нідерланди, Німеччина, Канада, Данія та Польща. З обсягу прямих іноземних інвестицій, які надійшли у 2014 р., найбільше спрямовано у підприємства будівельної галузі – 13,2 млн. дол. (28,3% від загальнообласного обсягу надходження), промисловості – 13,1 млн. дол. (28,0%), а також транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності – 6,4 млн. дол. (13,7%). Протягом 2014 року обсяг інвестицій зменшився

на 326,5 млн. грн., зокрема, за рахунок коливання валютних курсів у 2014 р. обсяг іноземного акціонерного капіталу в області знизився на 322,2 млн. дол. США [6].

Рис. 3. Обсяг прямих іноземних інвестицій у Львівській області за період з 2011 по 2015 р. [8]

Одним з стратегічних інвесторів Львова є швейцарська компанія Нестле. Це компанія зі значним досвідом ефективного функціонування більш ніж у 80 країнах світу, що може вивести українську підприємницьку діяльність на європейський шлях розвитку. Компанія розпочала свою діяльність в Україні з 1994 року, зокрема є власником ПАТ «Світоч» – 96,96% акцій, ТОВ «Нестле Україна», ПАТ «Волиньхолдінг» (ТМ «Торчин») – 100 % акцій, ТОВ «Техноком» (ТМ «Мівіна») – 100 % акцій. Окрім того у Львові створено бізнес-сервіс NBS Nestlé Europe. Загалом вона інвестує значні кошти в розширення, вдосконалення та поліпшення виробничих і технологічних потужностей, створення нових робочих місць (табл. 3).

Проаналізуємо діяльність підприємства з іноземними інвестиціями – ПАТ «Світоч».

Статутний капітал ПАТ ЛКФ «Світоч» становить 88 111 060 грн. і поділений на 476 276 простих іменних акцій номінальною вартістю 185 грн. кожна. Відповідно до останніх змін, іноземний інвестор – компанія «NESTLE» внесла в статутний капітал товариства:

- майно в сумі 319700 дол. США;
- машину вафельних трубочок «HAAS» – 42965 дол. США;
- міксери «VIKARS» – 13740 дол. США;
- систему подачі борошна «REIMELT» – 139995 дол. США;
- грошові кошти в сумі – 18480354 дол. США.

NESTLE S.A володіє 461816 простих іменних акцій на загальну суму корпоративних прав в роз-

Таблиця 3

Напрями інвестування «Nestle» в Україні за період 2010–2013 рр.

Рік	Спрямування інвестиції	Загальний обсяг інвестицій
2010	– виробнича інфраструктура; – придбання ТОВ «Техноком»; – створення «Об'єднаного бізнес-сервіс-центру Nestlé Європа» (NBS Nestlé Europe).	> 200 млн. грн.
2011	– інвестиції в модернізацію і розширення виробництва на фабриках групи: на львівській фабриці «Світоч» була встановлена лінія по упаковці кави NESCAFÉ, на Харківській фабриці «Техноком» (ТМ «Мівіна») в кінці року було встановлено нове обладнання, що дозволило вдвічі збільшити потужності з виробництва сухих приправ.	126 млн. грн.
2012	– нові виробничі лінії з пакування кави; – інвестиції в кондитерське виробництво львівської фабрики – інновації і реновації.	235 млн. грн.
2013	– модернізація комерційної інфраструктури і розширення виробництва на фабриках групи; – відкриття нового логістичного центру у Харкові; – впровадження найсучаснішої системи зберігання продукції, кондиціонування та контролю вологості, створено безпечні та комфортні умови праці.	113 млн. грн.

Джерело: Побудовано автором за даними [9]

мірі 85435960 грн., що становить 96,96% статутного капіталу підприємства.

Динаміка темпів зростання показників прибутковості підприємства з іноземними інвестиціями у 2011–2013 рр. подана на рис. 4 і табл. 4.

Таблиця 4
Основні показники діяльності ПАТ ЛКФ «Світоч»

Показники	2011/ 2010	2012/ 2011	2013/ 2012	
Темпи зростання доходу від реалізації	1,53	1,15	0,99	
Темпи зростання чистого прибутку	1,81	0,80	0,68	
Показники рентабельності				
Рентабельність власного капіталу	10,07	15,39	11,23	7,08
Рентабельність активів	9,03	12,34	9,01	5,62
Рентабельність продукції	12,09	10,42	8,10	7,42

Джерело: [10]

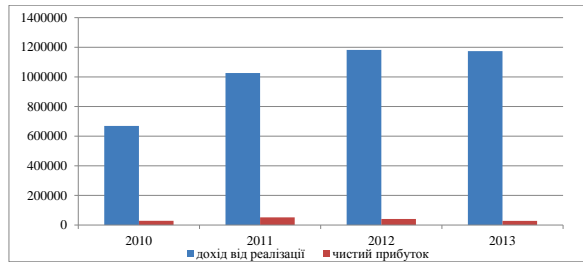

Рис. 4. Динаміка абсолютних показників чистого прибутку та доходу від реалізації продукції ПАТ ЛКФ «Світоч» за 2010–2013 рр.

Джерело: [10]

Як бачимо, показники рентабельності знаходяться на досить високому рівні, проте за 2013 рік

спостерігається їх зниження, що пов'язано з погіршенням економічної кон'юнктури та дестабілізаційними процесами в економіці. Як показують офіційні звітні дані групи компанії «Нестле» в Україні, то діяльність фабрик є прибутковою, з досить хорошими фінансовими показниками, окрім того компанія відноситься до великих платників податків. Це один з прикладів позитивного функціонування іноземного інвестора на вітчизняному ринку.

Загалом можна виділити кілька чинників, які впливають на діяльність подібних компаній, і, які вона враховує при плануванні поточної діяльності. Зокрема А. Ю. Харко у своїх працях [13] виділяє такі складові, що впливають на фінансову діяльність підприємств з іноземними інвестиціями: зовнішні (прямої і непрямої дії) і внутрішні (табл. 5).

Таблиця 5
Чинники ефективності фінансової діяльності

Зовнішнє середовище (непрямої дії)	Зовнішнє (робоче) середовище (прямої дії)	Внутрішнє (кероване) середовище
Міжнародне середовище	Власники	Стратегія
Інституційно-правове середовище	Споживачі	Структура
Соціально-етичне середовище	Постачальники	Персонал
Етнокультурне середовище	Кредитори	Технології
Кредитно-фінансова політика держави	Конкуренти	
Фіскальна політика держави		
Валютна політика держави		

Джерело: [13, с. 125]

Вище зазначені складові є взаємопов'язаними між собою і відображають загальну стратегію фінансової політики підприємства. Окрім того, зовнішнє середовище непрямої дії також впливає на обсяг

Рис. 5. Інтереси учасників бізнес-середовища при залученні іноземних інвестицій

Джерело: [2, с. 12]

інвестицій, що плануються іноземним інвестором. Важливим елементом для здійснення ефективного управління на підприємстві є розроблення процесу бюджетування, що повинен враховувати всі наведені вище фактори, галузеву специфіку, і існуючі ризики.

Застосування методу бюджетування в процесі управління фінансовою діяльністю підприємства сприяє підвищенню ефективності його діяльності, забезпеченню високого рівня конкурентоспроможності, дає можливість наперед спрогнозувати потребу у фінансуванні підприємства, а, отже, забезпечує резерв часу для пошуку найвигідніших джерел такого фінансування.

Важливим при розробленні фінансової політики є необхідність врахування інтересів всіх дотичних сторін. Складові механізми залучення іноземних інвестицій забезпечують баланс між інтересами підприємства, держави, інвестора та населення (рис. 5).

За рахунок іноземних інвестицій та власного капіталу підприємство оновлює виробничі засоби, проводить модернізацію обладнання, використовує трудові, природні ресурси та підприємницькі здібності. У процесі виробництва підприємство отримує готовий продукт, який реалізує на ринку товарів та послуг, отриманий при цьому прибуток та інші корисні ефекти розподіляє на споживання, виплату дивідендів інвесторам, розширення виробництва та модернізацію основних засобів. Держава ж отримує позитивний ефект від сплати податків підприємств з іноземними інвестиціями, адже, як свідчать статистичні дані, вони є найбільш сумлінними платниками податків і займають питому вагу в надходженнях до бюджету [5].

Також підприємства з іноземними інвестиціями відзначаються відносно високим рівнем середньої

заробітної плати – 3700 грн. (за даними на 1 грудня 2014 року), систематичністю її виплати, що відображає інтереси населення.

Сьогодні Україні притаманні такі тенденції розвитку іноземного інвестування, зокрема:

- обережність більшості фірм в здійсненні прямих інвестицій;
- слабе використання механізмів ринку для здійснення інвестицій;
- поступове збільшення частки інвестицій з країн ближнього зарубіжжя;
- нерівномірність розподілу інвестицій між галузями і регіонами України;
- висока частка офшорних країн-інвесторів;
- значна частка рухомого і нерухомого майна в загальному обсязі інвестицій.

Серед чинників, які перешкоджають надходженню інвестицій є: нестабільність та невизначеність українського законодавства, незадовільні темпи приватизації, нерозвиненість інфраструктури і погана матеріально-технічна база, скорочення обсягу внутрішніх інвестицій, дестабілізація економічної і політичної ситуації.

Висновки і пропозиції. Отже, залучення іноземних інвестицій є вкрай необхідним для відновлення і розвитку української економіки. Оскільки Україна вирішила стати на європейський шлях розвитку, то ефективні реформи з боку державного сектора приваблюватимуть іноземні інвестиції, які в свою чергу даватимуть не лише фінансовий капітал, а й набагато цінніше: якісний рівень ведення бізнесу, кваліфіковану робочу силу, ефективну систему управління, нові технології, і як наслідок, – створення конкурентної продукції, стимулювання національного виробника, ефективне використання ресурсів і розвиток національної економіки.

Список літератури:

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003, № 436-IV.
2. Гурочкіна В. В. Механізми залучення та використання іноземних інвестицій на підприємствах машинобудування : автореф. дис. канд. екон. наук: 08.00.04 / Вікторія Вікторівна Гурочкіна. – Хмельницький : Б.В., 2011. – 20 с.
3. Закон України “Про зовнішньоекономічну діяльність” від 16.04.1991 р. № 959-XII.
4. Кізіма Т. О. Фінансові аспекти функціонування підприємств з іноземними інвестиціями в Україні [Текст] : дис... канд. екон. наук: 08.04.01 / Т. О. Кізіма; Тернопільська академія народного господарства. – Тернопіль, 1997. – 172 л. – Л. 149-160.
5. ЛІГАБізнесІнформ // Информационное агентство. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://biz.liga.net/ekonomika/all/novosti/2318402-v-ukraine-naschitali-43-tys-predpriyatiy-s-inostrannym-kapitalom.htm>
6. Онлайн газета новин Львова/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.varianty.net/22985-obsiah-priamykh-inozemnykh-investytsii-v-ekonomiku-lvivshchyny-z-pochatku-roku-skorotyvsia-na-13-5>
7. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua
8. Офіційний сайт Державної служби статистики. Головне управління у Львівській області. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.lv.ukrstat.gov.ua
9. Підсумки діяльності Nestlй в Україні за 2010 – 2013 рр. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nestle.ua/media/pressreleases>
10. Публічне акціонерне товариство «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» – 00382154. Регулярна інформація. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://smida.gov.ua/db/emitent/report/year/xml/show/50760>
11. Савіцька О. П. Проблеми та тенденції розвитку спільних підприємств України / О. П. Савіцька, Х. М. Дюс // Науковий вісник НЛТУ України. – 2014. – Вип. 24.1. – С. 284-290.
12. Скриль В. В. Мета та особливості створення підприємств з іноземними інвестиціями [Текст] / В. В. Скриль, А. В. Шикіло // Ефективна економіка. – 2014. – № 12.
13. Харко А. Ю. Фінансова діяльність підприємств з іноземними інвестиціями (на прикладі підприємств з виробництва та реалізації мінеральних вод) [Текст] : дис. канд. екон. наук : 08.04.01 / Харко Андрій Юрійович ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Л., 2006. – 249 с.

Дропа Я.Б., Петрив Н.Д.

Львовский национальный университет имени Ивана Франко

ПРЕДПРИЯТИЯ С ИНОСТРАННЫМИ ИНВЕСТИЦИЯМИ КАК ФОРМА ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННОГО КАПИТАЛА В УКРАИНУ

Аннотация

В статье раскрыта экономическая сущность и виды совместных предприятий, исследовано состояние прямого иностранного инвестирования в Украину. Также проанализирована деятельность крупнейших отечественных предприятий с иностранными инвестициями. Опираясь на ранее проведенные исследования ученых, выявлены характерные особенности функционирования предприятий с иностранными инвестициями в Украине. Определены факторы, влияющие на эффективность финансовой деятельности предприятий с иностранными инвестициями. В итоге отмечено интересы заинтересованных сторон от деятельности предприятий с иностранными инвестициями и основные препятствия для их развития.

Ключевые слова: совместное предприятие, иностранная инвестиция, прямые иностранные инвестиции, акционерный капитал, акции.

Dropa Y.B., Petriv N.D.

Ivan Franko National University of Lviv

ENTERPRISES WITH FOREIGN INVESTMENT AS A FORM OF FOREIGN CAPITAL IN UKRAINE

Summary

The article reveals economic essence and types of joint ventures, investigates the state of foreign direct investment in Ukraine, analyzes the activity of the largest domestic companies with foreign investments. Based on earlier studies of scientists we identified some specific characteristics of enterprises with foreign investments in Ukraine. Some factors that influence on the effectiveness of the financial activity of enterprises with foreign investments were detected. At the end the main interests of stakeholders of enterprises with foreign investment and the main obstacles to their development were identified.

Keywords: joint venture, foreign investment, foreign direct investment, equity, shares.

УДК 338

СУТНІСТЬ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РИЗИКІВ БАНКУ ТА СПОСОБИ ЇХ МІНІМІЗАЦІЇ

Кочетков Д.І., Половенко Л.П.

Вінницький торговельно-економічний інститут

Проведено теоретичний аналіз різних визначень поняття «інвестиційний ризик». Визначено тріаду щодо доцільності розгляду сутнісного розуміння інвестиційного ризику банку. Розкрито багатогранність прояву інвестиційного ризику банку. Надано способи мінімізації інвестиційних ризиків банку.

Ключові слова: банк, імовірність, інвестиційна діяльність, інвестиційний ризик, зовнішні фактори, внутрішні фактори.

Постановка проблеми. Минулий практичний досвід управління економікою в нашій країні свідчить про те, що в цілому ряді випадків особи, що очолювали ту чи іншу ланку економічної діяльності, визначали її стратегію і тактику, матеріально не вигравали й не програвали залежно від того, до яких наслідків – позитивних чи негативних – призводили їх рішення. Тобто суб'єкти при прийнятті економічних рішень, у переважній більшості випадків, перекладали ризик на суспільство в цілому. Мова йде про те, що коли немає зацікавленості в результатах економічних рішень, то немає і ризику. Зараз ситуація зовсім інша.

Висока ступінь ризику призводить до необхідності пошуку шляхів зниження. Коли говорять про необхідність урахування ризику в певному виді економічної діяльності (певному проекті), мають на увазі інтереси суб'єктів, котрі беруть у ньому участь: замовника, інвестора, виконавця (підрядника) чи продавця, покупця, а також страхува ком-

панію. Банківська діяльність неможлива для здійснення без впливу на неї різноманітних ризиків, які мають як внутрішню так і зовнішню природу. Визначення ролі інвестиційних ризиків та їх мінімізація відіграє дуже вагоме значення на банківську діяльність в сучасних умовах. Своєчасне попередження цих ризиків дає змогу уникнути або значно зменшити неминучі втрати які виникають в банківській інвестиційній діяльності.

Сьогодні багато інвестиційних проектів, особливо проектів нововведень, які реалізують банки, виявляються невдалими: розміри фінансових результатів за багатьма реалізованими інвестиційними проектами виявляються значно меншими, ніж їх заплановані обсяги. Це зумовлено, зокрема, тим, що у процесі прийняття інвестиційних рішень та при обґрунтуванні вибору найкращого інвестиційного рішення серед декількох альтернативних розробки інвестиційних програм та проектів недостатньо враховують фактор ризику.